

Nuummi Mittarfissamut atatillugu Avatangiisinut Sunniutaasinnaasunik Nalilersuineq pillugu innuttaasunik ataatsimiisitsineq

Imaqarniliaq

Ulloq: 11. december 2018

Nalunaaqutaq: Nal. 19:00-21:00

Sumiiffik: Katuaq, Nuuk

Ataatsimiinnermik aqqissueqataasut:

Aviaaja Karlshøj Knudsen (AKK), aqutsisoq (suliniuummi pisortaq Kalaallit Airports A/S).
Hans Kristian Drejer (HKD), ASN-i pillugu nalunaarusiamik saqqummiisoq (pinngortitamik avatangiisillu pillugit siunnersorti (Natur- og miljøteknisk konsulent), NIRAS).
Jesper Nordskilde (JN), imaqarniliortoq (suliniuummi pisortaq Kalaallit Airports A/S).
Ina Olsen (IO), oqalutsi

Inimi peqataajartorlutik takkussimasut: miss. Inuit 40-it.

Tikilluaqqusineq pisussallu pillugit oqaaseqaatit

AKK-p aggersimasut tikilluaqquai, ataatsimiinnerlu qallunaatut ingerlanneqarnissaa ilisimatitsisutigalugu, kalaallisulli nutserneqassasoq nalunaarutigaluguttaaq.

Nuummi Mittarfissap allilerneqarnissaanut atatillugu ASN pillugu saqqummiineq ataatsimiinnerup imaraa. Kalaallit Airports A/S-ip ukiumi nutaami suliniutip ingerlanneqarnera pillugu innuttaasunik ataatsimiisitseqqinnissani pilersaaruseraa ilisimatitsissutigineqarpoq.

Nuummi Mittarfissamut atatillugu ASN pillugu aappassaa katersuuffigaarput. Innuttaasunik ataatsimiisitseqqaarneq siulleq martsimi 2018imi ingerlanneqarpoq, maannalu suliniut pillugu paasissutissanik nutaanik saqqummertoqarpoq, tamatumalu kingunerisaanik tusarniaanermik nutaamik innuttaasunillu ataatsimiisitsinissaq nutaamik ingerlatsisoqarnissaa pisariaqalersillugu.

Ataatsimiinneq akunnernik marlunnik sivissuseqarnissaa pilersaarutigineqarpoq. HKD NIRAS-imit akunneq siulleq ASN pillugu ASN-imilu inerniliussat ilanngullugit saqqummiivoq. Akunnerup aappaa, unillatsiareernermi, apeqquteqaatinut atugassatut illikartinneqarsimavoq.

Apeqqutigineqartut tamarmik imaqarniliamut ilanngunneqarput.

Tamatuma kingorna isummersuutininik apeqqutinilluunniit saqqummiussinissamik periarfissaasut asigiinngitsut tamarmik ilisimatitsissutigineqarput. Tamatumani periarfissaallutik tulluuttut:

- HKD-mut apeqquteqartoqarsinnaalluni imaluunniit AKK-mut unillatsiareernermi aperisoqarsinnaalluni.
- Inimiit unillatsiareernermi apeqquteqarsinnaaneq.

- Allagartaq issiavinni tamani agguanneqarsimasoq tigoriarlugu taanna atorlugu angerlaate-riarlugu kingorna Pinngortitamut, Avatangiisinut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfim-mut saaffiginnissutigineqarsinnaalluni tusarniaanermi piffissaliussa **ulloq 14. december 2018 nal. 16:00 tikitsinnagu.**

AKK-ip tamatuma kingornaq HKD-mut oqaaseqarnissaq tunniuppaa.

Mittarfiliornissamut pilersaarut imartooq naatsumik HKD-ip ilisaritippaaa, tamatumani mittarfi-liortoqassasoq, mittarfiup illutassai, nutaanik aqqusiniliornissat biilit unitarfissai assigisaallu ilann-gullugit.

HKD-ip ilisimatitsissutigaa ataatsimut isigalugu paasilluarneqarnissaa anguniarlugu ASN-i tamakki-isoq saqqummiuteqqissallugu. Taamaammallu martsimi 2018-imi ASN pillugu ataatsimiisitsisoqar-nerani saqqummiunneqareernikuusut ilaatigut uteqqinneqarsinnaaneri ilisimatitsissutigalugu.

ASN sunaava (Avatangiisinut Sunniutaasinnaasunik Nalilersuineq)?

Mittarfiit 2.100 meterinit takinerusut ASN-orneqarnissai pisussaaffiusoq HKD-ip oqaluttuaraa. ASN-liornerup ingerlarngata kingunerisarpaa akuersissuteqarfigineqarneq imaluunniit itigartissuteqarneq. Akuersissuteqarfigineqarnerup nalinginnaasumik sanaartornerup nalaani aammalu kingusinneru-sukkut ingerlatsinerup nalaani piumasaqaatinik arlariinnik kinguneqartarpoq.

Aalajangiiniarnermik ingerlatsinerni innuttaasunik peqataatitsinissat inatsisitigut piumasaqaataap-put, innuttaasunillu ataatsimiisitsinerit tassunga atatillugu uiggiunneqarlunilu unnummut ataatsimiisitsineq ingerlanneqarpoq. Siusinnerusukkut tusarniaanermi akissuteqaatit oqaaseqaatillu ASN-imik suliaqarnermi ilanngunneqarput.

NIRAS-ip suliaqarnermini Terms of reference, (suliat ingerlanneqarnerani najoqqutarineqartut suliarineqartut), ukioq 2017-imeersut toqqammavigivai, oqartussaasut taaneqartumi ASN pillugu nalunaarusiami ilanngunneqartussaataasut pinngortitamut avatangiisinullu tunngassute-qarsinnaasut tamaviisa akuersissuteqarfigineri toqqammavigineqarlutik.

Maannami taava susoqassava?

HKD-ip suliniutip ingerlanneqarnissaa pillugu nassiuiaassutigaa tulliuuttut:

- ASN-imik nalunaarusiaq kingumut nutaamik tamanut tusarniutigineqassaaq ulloq 14. decem-ber 2018 nal. 16.00-ip tungaanut.
- Nalunaarusiaq tamatuma kingorna tusarniutigineqarnerani akissuteqaatit aallaavigalugit nalilersorneqaaqqissaaq
- Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfimmi suliassaq suliarineqassaaq
- Politikikkut suliarineqassaaq
- Suliniummut akuersissut tunniunneqassaaq

Marts 2018-imiit suut nutaarsiassaappat

HKD-ip ilisimatitsissutigaa tulliuuttunik toqqammavissani allannguinerit aammalu nalilersueqqinnerit ingerlanneqarsimasut

1. Suliniummut tunngasut: qaqqap kujataata tungaani qaqqaq annertunerusoq qaartiterneqas-saaq
2. Qaartartut annertunerusut – sinnikut annertunerusut (ajornerpaamik kingunissaq/worst case)
3. Sanaartornerup sivitsorneqarnerani immikkut annertusisamik nipiliornerit sivitsorneqarneri, nipiliornermik mingutitsinissat sivilissusaat miss. Ukiut marlunniit ukiut 2 ½-imiit ukiut pingasunut sivitsorneqarpoq.

Allannguutit tulliuuttunik pisariaqalersitsivoq:

1. Qinngutsinni kangerlummumt sunniutissaasa qanimut nalilersorneqarneri
2. Qaartiterutit sinnikuisa nalilersorneqarneri (nuna nunallu qaavani imeq)
3. Pilersitsinerup nalaalani nipiliornermik mingutitsinerit sunniutaanik ersersitsineq

Misissuinerit nalilersuinerillu pillugit saqqummiineq

HKD-ip ASN-imi immikkoortukkaat aqqaneq marluusut tulleriarlugit saqqummiussorpai.

1. Naasut uumasullu

Ukioq 2017-imi sumiiffik misissorneqarpoq. Mittarfeqarfissap sumiiffiata iluani naasut sunnerneqasapput tammakarlutik. Tamanna pinngitsoortinneqarsinnaanngilaq.

2. Angallannikkut pissutsinut tunngasut

Aqqusinerni aqqusernillu naapiffiini piginnaasat ajornartorsiorfiusinnaaneri misissorneqarput. Sanaartornermut piffissaliussami tamakkiisumi sisorariartarfimmukartoqarsinnaanissaata aqqutissaqartinneqarnissaa qulakkeerneqassaaq. Sanaartornerup nalaani sissamiit agguaqatigiisillugu lastbiilit ullormut qulingiluut nalinginnaasut saniatigut ingerlaartassapput.

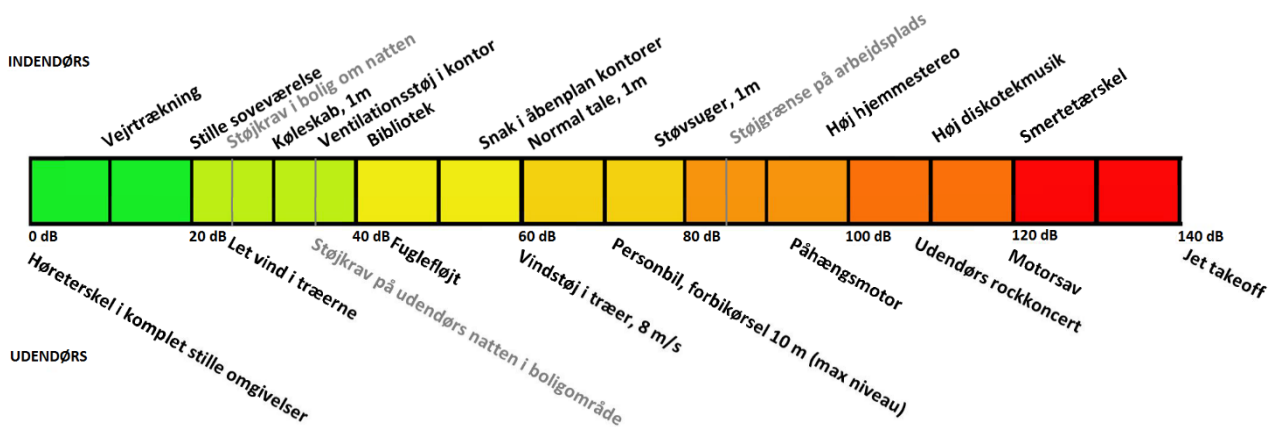
Ulluni ulapinnerpaaffiusuni ilaasut inuit 1.000-it mittarfimmiittassapput. Innarliinaveersaarnissani bussinik angallasserit amerlineqarsinnaaneri periarfissaavoq.

3. Nipiliornerit sajuppilatitsinerillu

HKD-ip piffissaq annertungaatsiarloq nipiliorneqarnissaa pillugu tulleriarulluni saqqummiivoq, HDK-ip isumaa najoqqutaralugu imaaliinnarlugu iserfigiuminaassinnaammat pineqartorlu sukui-aqqissaaqqaagassaasarmat nipiliornermut tunngasut pineqartillugit.

Sanaartornerup nalaani nipiliornerit assigiinngitsuupput, ingerlatsinerullu nalaani nipiliornerit aamma assigiinngitsuullutik, tamatumani nipiliornerit tunngaviusut assigiinngitsut, pineqartuni sanaartornerup nalaani nipiliornerit, aqqusineri angallannerit, timmisartumik angallannerit, aammalu mittarfimmi illulianit nipiliornerit (soorlu assersuutigalugu mittarfimmi aputaajaanit).

Nipit ingerlaavarneri pillugit missingersuuteqarpoq nipit ingerlaanerini uuttut decibel (dB) atorlugu uuttuinerit, ataani takussutissinneqarpoq:

HKD-ip uuttueriaaseq tulleriiaarnilerlugu saqqummiuppaa tamatumani nipit ingerlaartut nipiliornerit uuttuummi annikinnerpaaffissaaniit nipiliornerpaanerni uuttuutini takussutissat ilanngullugit, dB-millu uuttuineri annertussutsit ulluinnarni misigineqartartunut nalinginnaasunut sanilliussorlugit.

Sanaartorfiusuni sumiiffinni ulluklut, unnuklut unnuamilu nipiliorsinnaatitaanerit pillugit maleruagassat pisortanit maleruagquneqartut malittarisassiuunneqarnikuupput.

HKD-ip tamatumani kingorna takussutissiaq qalipaasersorlugu takussutissiarineqartoq tulleriisarlugu Nuummi mittarfissamik sanaartornermi pissutsit atuuttussat naatsorsorneqarneri takutippai. Takussutissiami illoqarfimmi tamani qorsummik nalunaarsorsimasut sumiiffiit tassaapput nipiliornermik 40 dB ataallugu nipiliorfigineqartussat. Takussutissiami aappalaartumik takussutissineqarsimasut aammalu tungujortumik takussutissineqarsimasut ineqarfinniingillat. Takussutissiami orange-amik qalipaasersukkat nipiliorfiussapput aammalu ineqarfiutigalutittaaq.

Mittarfimmik ingerlatsineri piffiusussat pineqarmata innarliinaveersaarnissamut iliuusissanik naatsorsuisoqarsinnaanngilaq, nunap sumiiffia annertoq pineqarmat aammalu unnuaklut sulisoqarsinnaassanngippat pilersitsineri sanaartorneq siviluallaalissammat.

Unnuklut nalunaaqutaq 22-imiit ullaaklut 07-imut qaartiterisoqartassanngilaq, nipiliorartoqartassaarli assersuutigalugu qaqqanik qillerutinik suliaqartoqartillugu.

4. Silaannarmik mingutitsineq silaannarmullu aniatitsineq

Taaneqartoq annerusumik kvælstof-imut tunngavoq pujoralammullu, aamma timmisartunit silaannarmut aniatitsineq. Imermik imigassamik pilersuiffinni mingutitseratartoqarsinnaaneranik navialafiusinnaasunik nassaartoqanngilaq.

5. Isumalluutininik atuinerit

Tamaat isigalugu sanaartornerup nalaani annertussutsit oqimaaqatigiipput. Imaappoq qaqqaq qaartiterneqartoq mittarfiup toqqammavissiorinissaani qammarneqarnissaanut assigisaanullu atu-gassap annertoqataa pineqarluni.

6. Eqqakkat eqqakkanillu passussineq

Mittarfimmi illuliat ataasiakkaat ingutserneqassapput. Ingutserisoqannginnerani PCB-mik allanillu avatangiisinut ulorianarsinnaasunik akoqarnerisut misissoqqissaarneqassapput, sanaartornermilu eqqagassiat immikkut passunneqassappata malittarisassat immikkut najoqqutassiaqarfiusut najoqqutaralugit passunneqassapput.

7. Nunamik mingutitsineq

Mingutitseratarsinnaaneq kvælstof-imit pisinnaavoq, aammalu dieselolie-mit pisinnaalluni, pineqartut qaartiterinernik suliaqarnerni atornerqartarmata. Ilaatigut silaannarmut aalanngorlugit ingerlatitseqqittarnerit peqqutaataallutik allanngorteqqinneqarsinnaanngivissortumik mingutitseratarsinnaanerit pinissaat naatsorsuutigineqanngitsoq nalilerneqarpoq.

8. Nunap qaavani imeq imerlu sinnikoq maangaannartinneqartoq

Nuuk kangerluanut avannaata tungaaniittumut nunap pissusaa atorlugu ilusilersuinerni erngup Nuup kangerluanut ingerlateqqinneqartarnissaa suliaqarnermi ilusilersuinernilu sapinngisamik anguniarneqarsimavoq. Aqputit quatsinnginnissaanut akiuiniarnerni atortut atorneqartartut akoqart-arput inuussutissamik, aputillu aattorsarnerani silallu kiatsinnerani, pinngitsoorneqarsinnaangilaq erngup annertuup mittarfimmiit Qinngutsinni kangerluanut kuulluni apuuttarnissaa. Silaannaap anorillu siunertamut naapertuutinnngitsumik inisseqqanerisa imaalluarsinnaavoq kangerluup ilor-piaani erngup naasuinik naajoralersoqarsinnaalerseratarsinnaavaa. Qinngutsinni kangerluata nak-kutigineqarluni malinnaavigineqarnissaa siunertaralugu qanoq issusersinissaa toqqammavissamik misissuineramik ingerlatsiviunissaa siunnersuutigineqarpoq, siunissamilu ataavartumik malin-naagivineqarnissaa ilanngullugu.

9. Silap pissusaa

Timmisartut amerlineri Co2-mik aniatitsinerulernermik kinguneqassaaq, nunarsuulli sinnera tamaat isigalugu annertuumik kinguneqassangatinneqanngilaq.

10. Takussaasuni, nunat isikkui, sukisaarsanermilu pissutsit

Ukioq 2017-imi Nuuk kaajallallugu assigiinngisitaartunik assiliortorneqarpoq, suliniullu ilanngullugu kiisalu ilanngunnagu Nuuk kaajallallugu aamma takussutissianik 12-inik suliaqartoqarluni. HDK-ip seqersittakkut takutippai takussutissiat. Takussutissiat aammattaq inimi ataatsimiiffiusumi iikka-mut tamanut nivinngarsoqqapput.

Qanillinermi minnerunngitsumik mittarfiliaq ersarilluinnarpoq. HKD-ip innersuussutigaa nunap isik-kuanut sinneranut qanoq isikkoqarneranut assigiinngissutaasut kusassarneqarniarneqarsinnaaneri, ilisimatitsissutugaluguli ujaqqat qaleriaarsimasunut assingussasut.

Sukisaarsarnernut tunngasuni sanaartornerup nalaani aqputissanik matusigallarfeqassaaq sanaar-torfiusoq ungalulersorneqarsimassamat. Ingerlatsinerli aallartippat mittarfiup eqqaani sumiiffik annertusisaaq pallilerneqarsinnaajunnaavissaaq.

11. Kulturikkut oqaluttuarisaanikkut soqutigisat

Katersugaasiviup sumiiffik tamakkivillugu misissorpaa, suliniutip aallartinnginerani kulturikkut oqa-luttuarisaanikkut soqutiginarsinnaasunik nassaaratik. Kingusinnerusukkut sanaartornerup nalaani takkuttoqassappat, suliat kinguartinneqassapput.

12. Inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut, peqqissutsikkut aammalu inuulluatissat pillugit pissutsit

HKD-ip ilisimatitsissutigaa suliniutip pitsaaqutinik pitsaanngequtinillu kinguneqartitsissasooq. Pit-saaqutaasut ilaatigut tassaallutik suliffissaqarnerulernernik kinguneqaatissat, takornariaqarneruler-neq, angalaffissat periarfissaasa amerlineri, aammalu angalanermi piffissamik atuinerit sivikinnerit. Pitsaanngequtaasinnaasut ilagaat nipiliorneq mingutitsinerlu.

HKD-ip sammineqartut eqikkarneri tamatumani kingorna saqqummiuppai, imaappoq, avatangiisinit sunniutissat pingaarnert, aammalu innarliinaveersaarnissamut periutsit pingaarnert:

1. Naasut uumasullu: Naasunik uumasullu uumaffigisaanik piiaaneq – qaqtigoortunik soqanngilaq
2. Angallanneq: Mittarfimmumt avannamut aqquq allannngortinneqassaaq
3. Nipiliorneq: Annerusumik sanaartornermi nipiliornerit. Ingerlatsineri: Annikitsuinnarmik allannnguitit
4. Nunap qaavani imeq. Aput Nuup Kangerluata tungaanut aattortussiannngorlugu iliorarneqassaaq, sapinngisaq najoqqutaralugu. Qinnngutsinni kangerlummut sunniutit nakkutigineqarlutik malinnaavigineqarneri
5. Isikkiviup sunnerneqarneri: Qanissaaq. Nunap sinnerata isikkuanut nalimmassarneqassaaq
6. Sunniutissat allat: Annikitsuinnaassapput

Inimit apeqqutigineqartut (aperisut aqqi, apeqqutit, (normulersorneqarput) akissutigineqartullu):

AKK-ip ilisimatitsissutigaa inuit pingasut unillatsiarnermi inimit apeqquteqarniarlutik nalunaarsimammata.

Ateq: Preben Kold Larsen

Sanaartornissamut tunngasunik apeqqutinik pingasunik apeqqutissaqarpoq. Ilisimatitsissutigaa mittarfissap atinnguani allaffeqarfeqarluni, mittarfimmiillu 1 km missaanik ungasitsigisumi najugaqarluni ilisimatitsissutigaa.

1. Qaqqat qillerneqarnissaanut atatillugu piumasaqaataasinnaava nipiliorneveeqqutinik qillerup stang-iani nipiliorneveeqqusersorneqarnissai (borestang), nipiliornerup annikillineqarnissaanik kinguneqassangatinneqarsinnaalluartoq (aperisup tamanna nioq-qutaasuni pigineqartoq ilisimasaqarfigivaa sukumiisumik)?

HKD-ip ilisimatitsissutigaa tamanna tusaatissatut tiguneqartoq.

2. Ilumut tulluarsorinarpa unnukkut nal 20-p kingorna qaartiterisoqartarnissaa?

HKD-ip ajuusaarutigaa saqqummiinnermini oqaatigisimannngikkuniuk nalunaarutigalugu qaartiterinerit nalunaaqutaq 22-imiit ullakut nalunaaqutaq 07-ip tungaanut ingerlanneqartassannngimmat.

3. Qaqqarujussuup qaartiterneqarnissaani pujorallernaveeqqutilersuisoqartariaqanngila?

HKD-ip ilisimatitsissutigaa qaqqaq qaartiterneqartup ilaminiarannnguinnaa sequtserivikkoortinneqassammat. Annertunersaalu ujararujussuannngorlugu mittafiliassamut atorneqassammat. Innarliinaveersaartitsisoqassaaq sapinngisaq tamaat atorlugu. Aasaanerani panertillugu imeq atorneqarsinnaasassaaq. Mittarfik aamma sanerneqartassaaq aasaanerani.

Ateq: Anita Hoffer

4. Nipiliornermut tunngasut. Pilersaarutaava ineqartut ilaasa nuunneqarnissaat, nuunneqassappatalu sumut nuunneqassappat?

HKD naaggaarpoq. Annerpaamik nipiliorneq 50 Db-ussaaq inoqarfinni nipiliorfigineqarnerpaasus-sat akornani. Allaffimmi nipiliornermut naatsorsuunneqarsinnaavoq tamanna. Eqqaamaneqas-saarlu nipiliorneq inissiat silataaniissammat. Unnuamilu igalaat ammatittaraanni aatsaat 50 Db tusaaneqarsinnaassaaq. HKD-ip ilisimatitsissutigaa suliniut København-imi Metro-mik sanaartor-nermut sanilliunneqarsinnaanngitsoq, innuttaasut sumiiffimmi najugaqartut illumi inigisamilu sila-taanni nipiliorneq allaat 80% angullugu nipiliorneruffiusussaammat allamut nuunneqarnissamik pe-riarfissinneqarsimallutik.

Ateq: Bodil Karlshøj Poulsen

5. Qinggorput kangerluanut ullumikkut erngup sinnikoortoqarpoq, tunngaviusumik tamanna uuttorneqarsimava?

HKD-ip taama uuttuisoqarsimaneranik ilisimasaqarani akivoq, mittarfimmiillu imeq kuuttussaq kan-gerluup ilorpaanut imeq tarajoqanngitsoq kuussammat immallu tarajoqartup qaavanut pissalluni. Annertussusaa eqqarsaatigalugu imeq annertoorsuunngitsoq pineqarpoq.

Ateq: Peter Barfoed

Apeqqutit pingasut matuma kingorna apeqquteqarpoq.

6. ASN tamakkiisoq tusarniutigeqqinneqarpa?

HKD angerluni akivoq.

7. Kingullermik tusarniutigineqarneranut sanilliullugu sooruna maanna tusarniutigineqar-nera sivikinnerusoq (maanna sapaatit akunneri sisamat sapaatit akunneri arfineq pingasuunngitsut)?

HKD-ip akivaa tamanna aalajangerneq Pinngortitamut Avatangiisinut Ilisimatusarnermullu Naalak-kersuisoqarfiup aalajangiussarigaa.

8. Kingullermik tusarniutigineqarnerani akissutit sumi takuneqarsinnaappat aammalu maalaarutigineqartut pineqartut tamanut takuneqarsinnaasunngortinneqassappat?

HKD-ip akivaa ASN-imik ingerlatsinerup ilagigaa tusarniaanermi akissuteqaatit tamavimmik ilanngunneqartarneri, ASN-imilli suliaqarnermi qanoq ilanngunneqarnissaat Avatangiisinut Pinngortitamut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit aalajangersarneqartartoq, imaluunniit ASN-imik akuersissuteqarnissani qanoq piumasaqaatinik sunniuteqaratarsinnaaneri ilanngullugit.

Ateq: Sara Olsvig

Matuma kingorna pingasunik apeqquteqarpoq.

9. Quaannaveersaatit mittarfimmi atukkat qanoq katersorneqartarpat aammalu qeriun-naarsaatit timmisartunut atorneqartartut?

HKD-ip akivaa UREA quaannaveersaatit atorneqartartoq ilimanaateqartoq mittarfimmerpiaq. Taannalu katersorneqartassanngilaq. Qeriunnaarsaatit, (Deicing midler), avatangiisinut malunni-uteqarnerusumik aserorterunerusarpu, taakku timmisartunut atorneqartarput, katersorneqartarlutik igitassanngortinneqartarlutillu.

10. Nipiliortarnermut atatillugu mittarfissamit 1 km-imik ungasitsigisumi najugaqarpoq (takussutissiami kort-imi nipiliorfiusussa qungaartumik nalunaarsugaq). Siunissami timmisartut motooriinik misileraanissani qanormita inissimasoqassava?

HKD-ip akivaa motorinik misileraanerni siunissami ullumernit annikinnerusumik ingerlatsisoqassasoq, timmisartut sarpillit ullumikkut Nuummi suliarineqartarneri annertusisamik ingerlanneqartarneri jettfly-nik annertussutisimik killilikkamik taarsersorneqassammata, taaneqartullu Nuummi iluarsartuullugit suliarineqartassanngillat.

11. Nipit annertussusaasa naatsorsuutini missingersorneri uuttuinerinik tunngaveqarpat imaluunniit pisuusaartitat model-iuppat, qanorlu anorip sammiviata nipiliorneq sunniuteqarfigisarpaa (tamannalu ilanngullugu naatsorsuutini missingersorneqarpa)?

HKD-ip akissutigaa, nipiliornernik naatsorsuutit qarasaasiakkut tassa computerikkut model-iliakkut ingerlanneqartartut. Naatsorsueriaatsit aallaavigalugit nipiliornerit annertussusaat agguaqatigiisineri tunngavigalugit tamatumani anori oqqumoorneri nipiliornerpaaffissatut naatsorsuutigineqarsinnaasut ajornerpaaffia (worse case) ilanngunneqartarluni. Taamaasilluni nipiliornerit naatsorsuutigineqartunit annertunerusinnaapput, imaluunniit agguaqatigiisillugu nipiliornerit naatsorsorneraniit nipiliornerit annertussusissatut naatsorsuutigineqartunit annikinnerusinnaallutik.

Ateq: Bilø Høegh Stigsen

Matuma kingorna sisamanik apeqquteqaateqarpoq.

12. Ataatsimiinnermit imaqarniliamut tunngasumik. Imaqarniliap Pinngortitamut Avatangiisinit Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi qanoq pineqarnera suliap ingerlanneqarsimaneraniik paasissutissaniik piunasaqaateqartoqarsinnaava?

HKD-ip akivaa tusarniaanermi akissuteqaatit allat assigalugit imaqarniliaq uani pineqartoq suliarieqassasoq.

13. Quassussuaq qaartiternikoqarfik qanoq qimanneqassava, tamanna takusassiarineqarsimanngilaq?

HKD-ip ilisimatitsissutigaa Pinngortitamut Avatangiisimut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik suleqatigalugu takusassiarineqartut toqqarneqarsimasut.

14. Stålmaste-t mittarfiup avannaata tungaani kujataatalu tungaaniittunut tunngasoq. Takusassiarineqarnissai suliniutigineqassava?

HKD-ip naaggamik akissuteqarpoq.

15. ASN-imik suliaqarnerni nalinginnaasuaa innarliinaveersaarnissamik iliuusissaniik annerusumik siunnersuusiortoqarsimannginnera?

HKD-ip akivaa innarliinaveersaarnissamik suliniuteqarnissat innarliinaveersaarfiusinnaasuni siunnersuusiortifigineri ilanngullugit suliarineqarsimasut.

Ateq: Bodil Karlshøj Poulsen

16. Kiap tusarniaanermi akissuteqaatit suliarissavai?

HKD-ip akivaa, hvidbog-imik taaneqartartumik suliaqartoqartartoq, taannalu Pinngortitamut Avatan-giisinut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi uppenarsaatitut atorneqartartut taa-neqartumilu teknikkikkut, aningaasaqarnikkut politikikkullu oqimaalutagassat nalilersorneqartarlutik.

Ateq: Johannes Kyed

17. Suliut iluatsissanngippat taartissaanik pilersaarummik plan B-ssaqartitsisoqarpa?

HKD-i akivoq naamik taamaattoqanngilaq,

Ateq: Knud Seblon

18. Nipiliornernut tunngasunik iikkami nivingasumut titartakkamut apeqqutit, tamatumani mittarfiup eqqaani timmisartumit nipiliornernut tunngasut. Sooruna nipiliornernit aqqu-tisiorneri ingerlatiinnarneqanngitsut avammut nipiliorfissat pillugit titartakkiami?

HKD-ip nassuiaassutigaa, timmisartumit nipiliornernit inuit inisimaffiinut qaninnernut unnuaanerani 75 dB-iussasoq, annertussuserlu ullumikkut nipiliornerni assigalugit inissisimavoq.

Ateq: Peter Barfoed.

Matuma kingorna apeqqutinik arfineq marlunnik apeqquteqarpoq.

19. Nipiliorneq anorimut oqumoornera naatsorsorneqarpa?

HKD-ip akivaa nipiliornernit naatsorsorneqarnerini anorimik oqumoorluni naatsorsuusiarineqarsima-sut, imaappoq ajornerpaaffiissaa (worst case).

20. Qaartiterneqartussaq Nuummi qanoq annertussuseqarpa, 5,4 mio. m³ imaluunniit 6,4 mio. m³?

HKD-ip akivaa annertussuseq tassaasoq 5,4 mio. m³.

21. Mittarfiup eqqaa sillimaniarfigineqarnissaanut tunngasunik nalilersorneqarnikuuva?

HKD-ip akivaa ASN-imut apeqqut attuumassuteqanngitsoq, suliassarli apeqqutigineqartoq Angal-lakkernermut Sanaartornermut Ineqarnermullu Aqutsisoqarfiup ataaniittoq (Trafik- Bygge- og Bolig-styrelsen).

22. Qaqugu suliariumannittussaarsiuussinissaq pissava?

HKD-ip akivaa tamanna ersareqqissaartumik suli ilisimaneqanngitsoq, piffissaliussalli pilersaar- taasut tamakkiisumik inissinneqariarpata tamanut takusassiarineqarluni saqqummiunneqarumaar-toq.

23. Qanoq annertutigisumik mittarfik kivitsisinnaava?

HKD-ip akivaa ASN-imik nalunaarusiamut tamanna apeqqut attuumassuteqanngitsoq, apeqqulli ingeniorit suliffeqarfiutaasa suliniummik suliaqartup tamanna akisinnaassagaa.

24. Nalunaaqutaq 22-ip aammalu ullaakkut 07-ip akornani qaartiterisoqaqqusaanngilaq. Ar-fininngornerimmi sapaatillu ullaavini?

HKD-ip akivaa qaartiterinissanik pilersaarutit sukumiinerusumik ilisimaneqariarpata paasissutissii-
nernik ingerlatsinerit aallarnisarneqassasut, tamatumani innuttaasut suut qaqugulu pinissai innut-
taasunit ilisimaneqarnissaanut atasunik.

25. Entreprenør-immi kinguaattuussappata piffissaliussamillu pilersaarutaasumik kinguaat-
toorfiusunik angummannialissappata. Annertusisanik qaartiterinernik tamanna kin-
guneqassava ajutoortoqarnissaalu navialerfiunerulissava?

HKD-ip akivaa tamanna pisut ajornerpaaffiatut naatsorsuussani inissittoqassappat aatsaat pis-
sasooq, worst-case. Timmisartuussinerni sillimaniarneq eqqarsaatigalugu akunnerit marluk qaartite-
rinerit akunneqartinneqassapput, mittarfillu timmisartuussinerni sillimaniarneq eqqarsaatigalugu
matoqqatinneqartassalluni.

Ateq: Jørgen Schultz (Sermitsiami tusagassiortoq)

Matuma kingorna marlunnik apeqquteqarpoq.

26. Naalakkersuisoqarfimmi pisortaanerup Mette S. Pedersen-ip mailikkut nassiuusaata
kopi-a innersuussutigaa tamatumani allassimasimammat qaartitigassat Nuummi qaqqat
annertussutsit $3,8 + 2,6 = 6,4$ mio. m³ pineqarnerarlugit. Kisitsisit eqqortut suuppat?

HKD-ip akivaa annertussuseq tassaasooq 5,4 mio. m³.

27. Saviminermik eqqaavik suneqassava?

Frank Rasmussen masseriarluni akissuteqarpoq oqarluni saviminermik eqqaavik atorunnaarsin-
neqariartortoq maanna, matuneqassasorlu. Ilanngullugu paasissutissiissutigaa Qinngutsinni kan-
gerlummut imeq sinnikoq salinneqanngitsoq kuutsinneqarunnaartoq.

Ateq: Ole Gertsen

28. Nipiliortarnermut atatillugu, misissukkanik tatiginartunik (nakkutilliilluni uuttuinernik) nipi-
liornerit naatsorsuusiorderi misissorneqassappat tatiginassusai?

HKD-ip akivaa tamatumani apeqqutaassasooq tamatumani tunngavissaqartoqassanersoq.

Ateq: Niels Christian S.

Matuma kingorna marlunnik apeqquteqarpoq.

29. Peter Barfod-ip mittarfimmi sillimaniarnermut killigitat amigaataaneri pillugit apeqqute-
qaatai qanimut apeqqutigerusuppai?

HKD-ip akivaa apeqqutigineqartoq ASN-imut tunngassuteqanngitsoq, kisiannili Angallannermut
Sanaartornermut Ineqarnermullu aqutsisoqarnerup, Trafik- Bygge- og Boligstyrelsen, ataaniittoq.

30. Jetfly-nit nipiliorneq. Nuup eqqaani aqutit suut atorlugit ingerlaarfeqassappat, tim-
misartuussiffiit inissianut ineqarfiusunut sanilliullugit? Qinngutsinni kangerluup
kaajallallugu avataanii inissimasut illuliat nutaanut nipiliornerit akornutaassappat?

HKD-ip nipiliornerit pillugit takussutissiaq iikkami nivingasoq kort-iliaq innersuussutigaa inimi ataatsimiiffiusumi iikkami nivinngarneqarsimasoq, akillunilu jettfly-it illoqarfimmiit ungasillissasut timmisartunit sarpilinnit narlorinnerusunik timmisartorfeqarlutik ingerlaartarmata.

Ateq: Sara Olsvig

Matuma kingorna sisamanik akissuteqarpoq.

31. Sisoraatinik arpattartut eqqarsaatigalugit sisorarfik majuartaateqarfik aammalu ataarutini sisorartarfik eqqarsaatigalugit. Pujoralak taaneqartunut akornutaassava qinn-garnaqutaalluni?

HKD-ip akivaa tamanna sanaartornerup nalaani piffissap ilaa pinngitsoorneqarsinnaassanngitsoq.

32. Unnuamimi nipiliornerit?

HKD-ip akivaa, unnuami qaartiterisoqarnerani nipiliorartoqartassanngitsoq. Aammattaaq qaqutikkut unnuami timmisartoqartassasoq.

33. Sillimaniarnikkummi timmisartoqarfik akuerisaasimanngippat?

HKD-ip akivaa suliniut tekniker-nit sukumiisumik suliarineqartoq, tamatumani sillimaniarnikkut akuersissutaasut tunngavigalugit, suliassarli taaneqartoq suliassaqaqarfimmi allami suliarineqartartoq.

34. Innaarsuimmi isigiuminarsarneqarnissai?

HKD-ip akivaa mittarfiup ammukajaavi qaarsutut isikkoqassasut, qaarsoqarfittut ilusilersorneqartut. Ukiullu ingerlanerini taaneqartut issutsiaqalissasut assigisaanillu, taamaattorli ungalulersorneqarsinnaanngitsut imaluunniit naatitsivigineqarsinnaassanngitsut.

Ateq: Peter Barfoed.

Matuma kingorna apeqqutini qulingiluanik apeqquteqarpoq.

35. PCN-mik uuttuinerit annertussusaat, PCN værdien, (mittarfiup patajaassusaa) qaartiterissutit annertussusaanut sunniuteqarpa?

HKD-ip akivaa, ingeniør-inut ingerlatsisuusunut tamanna apeqquteqaatigeqqullugu akissuteqarfigeqqullugulu innersuussutigisariaqassallugu.

36. Maluginiarneqarpoq timmisartut tikikkiartornerini qullernut maste-issat takussutissiani ilanngunneqarsimanngitsut, HDK-ip saqqummiinermini computer-ikkut qarasaasiakkut ingerlatsinerani?

HKD-ip akivaa maste-t ataatsimiiffiusumi inip iigaani ini kaajallallugu nivinngaaterneqarsimasut takuneqarsinnaasut.

37. Aput qanoq annertutigisoq mittafimmit døgn-imut ingerlanneqarsinnaasorinarpat, døgn-imut lastbiilit 150-iuppata?

HKD-ip akivaa kisitsisit nalunaarusiami toqqammaviusumi sukumiisumik allaqqissaarneqar-nikuusut, kisiannili "teknisk-iunngitsumik eqikkaaneq"-mi ("ikke teknisk resume) kisitsit taku-neqarsinnaanngitsut.

38. Camp-i sumiitneqassava qassillu tassani sulissappat?

HKD-ip akivaa camp-i Quassussuup tasiata eqqaaniissasoq. ASN-imik nalunaarusiami sulisussat amerlassisaasa missingersorneqarneri atuarneqarsinnaavoq.

39. Pujoralammi timmisartullu motooriilu?

HKD-ip akivaa mittarfissat misissuiffigineqassasoq aammalu pisariaqassappat qaartiterisimanerillu tamaviisa kingorna salinneqarsinnaasassalluni.

40. Nipiliornerit sanaartukkanut ingerlaqqittassappat. Nipiliornerit missingersuusiami suli-
arineqarnerani ilaatinneqarpat?

HKD-ip aappimik akivaa

41. Sillimaniarnermi (peqqissuseq) timmisartuq innaarsukkut nakkassagaluarpas?

HKD-ip akivaa taaneqartuq inatsisip allap ataaniittoq.

42. Aqqusinermi Qinngutsinnukartuq. Sanaartornerup nalaani matuneqassava?

HKD-ip akivaa, mittarfimmuq aqqut aqqutigineqarsinnaanera qulakkeerneqassasoq, aammalu sisorartarfimmuq aqqut piffissaq sanaartorfiup nalaa tamaat aqqutigineqarsinnaasasoq – kujataa-
tungaaniit imaluunniit avannaata tungaaniit. Qinngutsinnuq aqqusineq sunnerneqassanngilaq.

Ateq: Knud Seblon

43. Qaartitsinernimi annerni nunap sajuttarnissaa?

HKD-ip akivaa, illunut najugaqarfigineqartunut qaninnerit missiliorlugu 700 meterisut ungasitsigisumiittut najugaqarfiit qaninnerit, taamaammallu sajunnerit annikitsuinnaasasut. Teknikkikkut atortorissaarutit aamma eqqarsaatigineqartussaassapput mittarfimmi piusumi atortorineqartut.

AKK-ip oqarpoq ataatsimiinneq naanialissasoq, naggataarutaasumillu apeqqutissaqartuqarnerisooq apeqqutigaugu

Ateq: Jens Heilman

44. Sanaartornerup nalaa missiliorlugu ukiut 3,5-iussapput. Sulisorisat nunap killerititaasa avataaniissappat imaluunniit sumiiffinneersunik entreprenør-ertaqassappat?

HKD-ip akivaa akuleriisinneqassasut. Suliassat ilai immikkut ilisimasaqarfiunissaat pisariaqartinneqassaaq.

Ateq: Peter Barfoed.

45. Quppersagaaqqami quppernermi 21-imi (teknisk-iunngitsumik eqikkaanermi) allasimavoq sisorariartarfik akornusersorneqassanngitsoq, taaneqassasorli eqqarsaasersuutigineqassasoq lift-ip silaannakoorutinngorlugu allanngortinneqarsinnaanissaa, taamaalillunilu ukioq naallugu atorneqarsinnaasunngortissinnaanissaa.

HKD-ip tusaatissatut tiguneqassasoq akivoq.

AKK unnummut ingerlasimasumut qujalluni oqaaseqarpoq nalunaarutigalugulu apeqqudit tamavim-
mik akissutillu piaarnerpaamik Pinngortitamut Avatangiisinut Ilisimatusarnermullu Naalak-
kersuisoqarfimmu ingerlateqqinneqassasut.

AKK-p kingumut maluginiaqquvaa ukiumi nutaami mittarfiit pillugit suliniut tamanut ammasumik
paasissutissiissutigalugu ataatsimiisitsissutigineqaqqissasoq.